

2020/XXXX(INI)

18.6.2020

PROIECT DE RAPORT

referitor la o nouă strategie pentru IMM-urile europene
(2020/XXXX(INI))

Comisia pentru industrie, cercetare și energie

Raportor: Paolo Borchia

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la o nouă strategie pentru IMM-urile europene (2020/XXXX(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Recomandarea Comisiei 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii¹,
- având în vedere Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale²,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 7 decembrie 2011 intitulată „Un plan de acțiune pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor” (COM(2011)0870),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 23 februarie 2011 intitulată „Revizuirea «Small Business Act» pentru Europa” (COM(2011)0078) și Rezoluția Parlamentului European pe această temă din 12 mai 2011³,
- având în vedere Rezoluția sa din 23 octombrie 2012 referitoare la întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile): competitivitate și oportunități de afaceri⁴,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 7 martie 2013, intitulată „Reglementarea inteligentă – luarea în considerare a nevoilor întreprinderilor mici și mijlocii” (COM(2013)0122),
- având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1287/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a unui program pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME) (2014 – 2020) și de abrogare a Deciziei nr. 1639/2006/CE⁵,
- având în vedere Rezoluția sa din 8 septembrie 2015 referitoare la întreprinderile familiale din Europa⁶,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 22 noiembrie 2016 intitulată „Viitorii lideri ai Europei: inițiativa privind întreprinderile nou-înființate și extinderea acestora” (COM(2016)0733),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 10 martie 2020 intitulată „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală” (COM(2020)0103),
- având în vedere Raportul special nr. 02/2020 al Curții de Conturi Europene, intitulat

¹ JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

² JO L 48, 23.2.2011, p. 1.

³ JO C 377 E, 7.12.2012, p. 102.

⁴ JO C 68 E, 7.3.2014, p. 40.

⁵ JO L 347, 20.12.2013, p. 33.

⁶ JO C 316, 22.9.2017, p. 57.

„Instrumentul pentru IMM-uri în acțiune: un program eficace și inovator, dar care se confruntă cu unele provocări”,

- având în vedere previziunile economice ale Comisiei din primăvara anului 2020,
 - având în vedere Raportul Băncii Mondiale din iunie 2020 intitulat „Global Economic Prospects” (Perspective economice la nivel global),
 - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru industrie, cercetare și energie (A9-0000/2020),
- A. întrucât Comunicarea Comisiei „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală” a fost publicată la 10 martie 2020, iar la 11 martie Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a emis avertizarea privind pandemia de COVID-19, ceea ce face ca mediul economic, social și politic la care se referea Comisia să nu mai fie de actualitate;
- B. întrucât 25 de milioane de IMM-uri generează mai mult de jumătate din PIB-ul UE și au aproximativ 100 de milioane de angajați; întrucât 98,9 % dintre întreprinderile din sectorul nefinanciar din UE sunt întreprinderi mici cu mai puțin de 49 de lucrători;
- C. întrucât criza economică generată de pandemie a adus un număr considerabil de IMM-uri în pragul falimentului;
- D. întrucât, în eventualitatea unui al doilea val de COVID-19, Perspectivele OCDE⁷ nu exclud posibilitatea ca, până la finalul anului 2021, pierderea veniturilor să depășească pierderile anterioare generate de orice recesiune survenită în ultimii 100 de ani;
- E. întrucât, potrivit Raportului din 2019 „Mind the Bridge: Tech Scale-up Europe”⁸, numărul întreprinderilor prospere din Statele Unite este de trei ori mai mare decât al celor din UE;
- F. întrucât numeroase IMM-uri nu au încă acces deplin la digitalizare; întrucât accentul pe C&I (cercetare și inovare) și pe competențe ar trebui să meargă mână în mână cu consolidarea accesului la infrastructura digitală;
- G. întrucât costurile și caracterul complex al procedurilor administrative continuă să reprezinte un obstacol major în calea accesului IMM-urilor la protecția drepturilor de proprietate intelectuală în mai multe state membre;
- H. întrucât întreprinderile cu capitalizare medie care nu îndeplinesc criteriile pentru a fi clasificate drept IMM-uri contribuie semnificativ la încadrarea în muncă și la creștere și necesită, prin urmare, o definiție suplimentară separată a conceptului de întreprindere cu capitalizare medie (ICM), fără a aduce atingere definiției IMM-urilor, pentru a garanta că ICM-urile care au între 250 și 499 de angajați pot primi mai multă asistență și pot fi promovate mai bine,

⁷ <http://www.oecd.org/economic-outlook/june-2020/>

⁸ <https://mindthebridge.com/tech-scaleup-europe-2019-report/>

Provocări structurale anterioare crizei provocate de COVID-19

1. invită statele membre să adopte o foaie de parcurs cu obiective, pentru a realiza o reducere rapidă a numărului de norme cu cel puțin 30 %;
2. reamintește că IMM-urile își vor îmbunătăți accesul la piețele mondiale numai dacă sunt sprijinite de un ecosistem structurat și previzibil; reamintește, în acest sens, rolul camerelor de comerț din străinătate; reamintește că întreprinderile mici și microîntreprinderile riscă să fie excluse de pe piețele mondiale în lipsa unui sprijin adecvat;
3. salută inițierea unor programe de formare rapidă în domeniul digitalizării prin intermediul programului „Europa digitală”; subliniază că formarea este esențială pentru consolidarea competențelor personalului IMM-urilor în domenii precum tehnologia blockchain, securitatea cibernetică și inteligența artificială; invită Comisia să efectueze o evaluare *ex post* pentru a se asigura că programul își atinge obiectivele;
4. solicită ca politicile și instrumentele UE în materie de inovare să sprijine, de asemenea, IMM-urile nedigitale, în special în sectoarele tradiționale în care digitalizarea nu este suficient dezvoltată;
5. reamintește rolul formării profesionale, care este esențială pentru a promova absorbția pe piața muncii a absolvenților și a șomerilor, precum și pentru a asigura faptul că IMM-urile pot conta pe un personal instruit în mod corespunzător; încurajează statele membre să utilizeze în mod optim viitorul Fond social european plus (FSE Plus) și Fondul european de dezvoltare regională (FEDR);
6. reamintește că IMM-urile implicate în artizanatul tradițional reprezintă un segment deosebit de vulnerabil al rețelei de IMM-uri; recunoaște valoarea lor economică și socială și invită statele membre să asigure competitivitatea sectorului;
7. regretă faptul că IMM-urile sunt tot mai afectate de concurența neloială din partea corporațiilor multinaționale, a căror importanță tot mai mare pe piața internă a contribuit la dumpingul social și la dereglementarea muncii, precum și la insolvența multor IMM-uri;

Noi provocări generate de pandemia de COVID-19

8. observă că, în urma alertei de pandemie lansate de OMS, a crescut numărul restricțiilor comerciale și al întreruperilor în lanțul de aprovizionare;
9. este preocupat de faptul că, în urma urgenței cauzate de COVID-19, inegalitățile dintre statele membre în ceea ce privește capacitatea lor de a sprijini IMM-urile vor exacerba disparitățile în materie de concurență de pe piața internă;
10. îndeamnă statele membre să transpună în practică Directiva privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale; reamintește că IMM-urile trebuie să beneficieze rapid de lichidități, în timp ce măsurile de recapitalizare a IMM-urilor ar trebui și ele consolidate;
11. salută relaxarea restricțiilor privind ajutoarele de stat, dar regretă punerea sa inegală în

aplicare pe teritoriul Uniunii; invită Comisia și Consiliul să restabilească condiții de concurență echitabile între statele membre;

12. regretă faptul că doar 600 000 de IMM-uri sunt în măsură să exporte în afara UE; salută noul portal creat de Comisie pentru sprijinirea IMM-urilor furnizându-le informații despre procedurile administrative și reglementările comerciale internaționale; îndeamnă Comisia să asigure accesul multilingv la acest instrument;
13. solicită acordarea unui sprijin special IMM-urilor sociale, astfel cum s-a solicitat deja în poziția Parlamentului European privind programul COSME;

Strategia de redresare

14. regretă faptul că planul de redresare s-a concentrat foarte puțin asupra IMM-urilor și solicită măsuri de asigurare a accesului IMM-urilor; reamintește Consiliului că supraviețuirea IMM-urilor post COVID-19 va depinde de un proces decizional rapid;
15. îndeamnă statele membre să recunoască ca priorități politice absolute protecția locurilor de muncă și a capacității de producție a IMM-urilor; îndeamnă statele membre să prezinte măsuri concrete de sprijinire a IMM-urilor care riscă insolvența;
16. regretă faptul că numeroase IMM-uri nu au acces la finanțarea UE din cauza complexității excesive a procedurilor și criteriilor de eligibilitate aplicabile; invită Comisia să reducă aceste bariere;
17. îndeamnă statele membre să garanteze accesul echitabil al IMM-urilor la împrumuturile bancare; observă importanța modelelor bancare tradiționale, inclusiv a băncilor regionale mici, a cooperativelor de economii și a organismelor publice;
18. solicită creșterea procentului de IMM-uri care obțin în contracte guvernamentale participând la proceduri de achiziții publice, prin protejarea accesului IMM-urilor și prin combaterea criteriilor de licitație care stabilesc cerințe sau calificări ce depășesc elementele de bază ale serviciului sau bunurilor achiziționate;
19. îndeamnă Comisia să se bazeze pe instrumente de apărare comercială (IAC) pentru a reduce denaturările pieței care rezultă din comerțul cu țări terțe; solicită ca principiul „a gândi mai întâi la scară mică” să devină un punct esențial al politicii comerciale europene;
20. constată că criza COVID-19 a impulsionat IMM-urile să se orienteze către tehnologii și modele de afaceri inovatoare, cum ar fi comerțul electronic și economia colaborativă, și invită Comisia să se asigure că investițiile în C&I sunt orientate către participarea IMM-urilor;
21. regretă faptul că doar 17 % dintre IMM-uri au reușit până în prezent să integreze cu succes tehnologia digitală în întreprinderile lor și solicită reexaminarea unor instrumente precum Rețeaua întreprinderilor europene și centrele de inovare digitală, în scopul evaluării și îmbunătățirii eficacității lor;
22. solicită un test IMM obligatoriu, care să poată evalua impactul economic al propunerilor legislative asupra IMM-urilor; solicită ca înăsprirea planificată a obiectivelor actuale de

reducere a emisiilor de CO₂ să facă obiectul unei evaluări adecvate a raportului cost-eficacitate;

23. reamintește necesitatea de a implica activ reprezentanții IMM-urilor în procesul de elaborare a politicilor, pentru a se ajunge la o abordare sustenabilă a obiectivelor Pactului verde, care trebuie să se bazeze pe evaluări precise ale sustenabilității;
24. reamintește că atingerea neutralității climatice este o provocare globală și observă că un mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon poate juca un rol esențial în protejarea competitivității IMM-urilor europene, promovând în același timp adoptarea unor standarde de mediu mai ridicate de către partenerii comerciali internaționali ai UE;
25. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Comunicarea Comisiei „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă durabilă și digitală” a fost publicată în ziua anterioară celei în care OMS a declarat urgența declanșată de COVID-19 drept pandemie. Prin urmare, scopul principal al raportorului este de a actualiza conținutul original al comunicării conform schimbărilor economice și sociale generate de pandemie, analizând printr-o abordare pragmatică și incluzivă noile provocări care afectează acum cele 25 de milioane de IMM-uri europene care operează în prezent pe piața internă. În același timp, raportorul intenționează să sublinieze rolul esențial pe care IMM-urile trebuie să îl joace în continuare, pe termen mediu și lung, ca piloni esențiali pentru redresarea economică post-pandemie a continentului.

Este bine înțeles că ritmul de creștere al IMM-urilor europene a fost deja mai scăzut în medie decât cel al concurenților din afara UE, chiar înainte de izbucnirea pandemiei, din cauza unor provocări structurale multidimensionale și profunde, cum ar fi accesul limitat la credite, subcapitalizarea și întârzierile semnificative ale plăților. De asemenea, sarcinile administrative excesive au afectat în mod semnificativ potențialul de creștere al IMM-urilor din întreaga Uniune; conform sondajului de afaceri din 2019 al Eurochambres, procedurile administrative reprezintă o provocare majoră pentru nu mai puțin de 78 % dintre IMM-uri. Hiper-reglementarea atinge niveluri deosebit de alarmante în unele state membre, afectând competitivitatea IMM-urilor nu numai în mediul de afaceri național, ci și în cadrul pieței interne europene extinse.

În același timp, competitivitatea și chiar supraviețuirea IMM-urilor sunt amenințate din ce în ce mai mult de formele multilaterale de concurență neloială, care rezultă din caracterul globalizat al economiei europene și, în primul rând, din acțiunea producătorilor din afara UE, care se bazează în continuare pe standarde de muncă și de mediu mai scăzute, în timp ce exportă mărfuri sau servicii în UE.

Prin urmare, excluderea treptată, dar constantă a întreprinderilor mici și mijlocii și a microîntreprinderilor de pe piețele naționale ale fiecărui stat membru, precum și de pe piața internă europeană a atins niveluri de urgență cu mult înainte de izbucnirea pandemiei de COVID-19, fiind responsabilă de eroziunea țesutului principal al economiei europene.

Ținând cont în mod adecvat de aceste aspecte critice, Uniunea ar trebui să elaboreze o strategie modernă și viabilă, care să poată depăși provocările structurale menționate anterior, abordând, în același timp, în mod rapid și eficient noile obstacole suplimentare cauzate de pandemie.

O astfel de strategie trebuie să urmărească obiectivul principal de redobândire a competitivității, atât în cadrul pieței interne, cât și în cadrul relațiilor comerciale cu țările terțe. Sunt necesare măsuri urgente în special pentru a reduce în mod substanțial sarcinile de reglementare (prin adoptarea principiului numărului constant), pentru a îmbunătăți accesul la finanțare națională și la nivelul UE sub formă de granturi, mai degrabă decât sub formă de împrumuturi, precum și pentru a reduce decalajul digital care continuă să afecteze un procent îngrijorător de întreprinderi mici și mijlocii și de microîntreprinderi europene.

Inovarea și digitalizarea nu ar trebui să privilegieze exclusiv acele întreprinderi al căror domeniu de activitate principal este direct legat de inovare; mai degrabă, asistența și instrumentele financiare naționale și de la nivelul UE ar trebui să fie ușor accesibile și

întreprinderilor nedigitale și neinovatoare, inclusiv celor care își desfășoară activitatea în artizanatul tradițional, în serviciile sociale sau în industria creativă, care au nevoie, la rândul lor, de o modernizare digitală pentru a-și menține competitivitatea.

Schimbările structurale menite să facă mai accesibil ecosistemul legislativ al Uniunii pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii pot fi realizate în primul rând prin stabilirea abordării de tip „a gândi mai întâi la scară mică” ca principiu de bază în elaborarea legislației viitoare și prin menținerea sa ca atare pe durata întregului proces legislativ (inclusiv în cursul etapei de evaluare a impactului).

Schimbarea structurală favorabilă IMM-urilor și microîntreprinderilor înseamnă, de asemenea, protejarea acestora de presiunea nelocală exercitată de giganzii prezenți pe piață, atât în interiorul Uniunii, cât și în afara ei. Prin urmare, UE și autoritățile naționale trebuie să își intensifice eforturile pentru a proteja microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii de orice abuz de poziție dominantă din partea unor grupuri mai mari. Statele membre ar trebui, de asemenea, să ia măsuri rapide pentru a preveni orice nouă destabilizare a pieței forței de muncă, care afectează deja societățile europene sub forma unor niveluri mai ridicate ale șomajului și a unei deteriorări a standardelor în materie de drepturi ale lucrătorilor.

În ceea ce privește protejarea competitivității microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii în cadrul piețelor mondiale, instituțiile UE trebuie să utilizeze în mod realist instrumentele de apărare comercială (IAC), pentru a proteja producătorii și consumatorii europeni de modelele dereglementate ale concurenților din țările terțe și pentru a accelera în acest sens punerea în aplicare a unui mecanism eficace de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon.

Data fiind dificultatea fără precedent a acestei etape specifice din istoria Uniunii, Pactul verde trebuie să reprezinte o oportunitate sustenabilă pentru microîntreprinderi și pentru întreprinderile mici și mijlocii, atât în ceea ce privește raportul cost-eficacitate, cât și calendarul de punere în aplicare, și ar trebui să țină seama de asimetriile existente în ceea ce privește decalajele în materie de competitivitate care împiedică întreprinderile europene în raport cu concurenții din țările terțe. În acest sens, va fi esențială implicarea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii și a reprezentanților acestora în fiecare etapă a procesului legislativ, pentru a se asigura că acesta din urmă merge mână în mână cu nevoile economice și sociale, precum și cu potențialul de competitivitate pe termen mediu și lung și cu capacitățile întreprinderilor europene.

În ceea ce privește instrumentele incluse în pachetul de redresare, denaturările pieței interne cauzate de utilizarea neuniformă a flexibilității ajutoarelor de stat în statele membre trebuie să fie luate în considerare în mod corespunzător, în timp ce orice restricții care pot fi impuse utilizării unor astfel de resurse nu trebuie să submineze impactul pozitiv preconizat. Subvențiile trebuie să fie preferate împrumuturilor, astfel încât ajutorul financiar să nu se transforme în datorii suplimentare pentru state și întreprinderi.

În ceea ce privește următorul CFM, este necesară o evaluare atentă, pentru a acorda prioritate celor mai performante programe, ținând seama de faptul că obiectivele fundamentale, cum ar fi simplificarea, reducerea obstacolelor birocratice și o mai bună comunicare, nu mai pot fi amânate dacă Uniunea intenționează să ofere sprijin concret microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii europene.